

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 31 stycznia 2024 r.
znak sprawy: DRE.pz.058.1.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację 361 w sprawie importu mięsa wieprzowego do Polski oraz produkcji krajowej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 361 Pani Poseł Anny Gembickiej i Pana Posła Jarosława Sachajko w sprawie importu mięsa wieprzowego do Polski oraz produkcji krajowej, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Pyt. 1. i Pyt. 7. Z jakich krajów oraz w jakich ilościach importowane było do Polski mięso wieprzowe w roku: 2006, 2007, 2014, 2015, 2022, 2023.

Mięso wieprzowe (kod CN 0203) importowane jest do Polski głównie z krajów Unii Europejskiej. W omawianym okresie ok. 90% importowanego mięsa pochodziło z 5. krajów unijnych, tj. Belgii, Danii, Niemiec, Hiszpanii i Niderlandów. Szczegółowa informacja dotycząca wielkości importu z poszczególnych krajów zawarta została w tab. 1 w załączniku 1.

Pyt. 2. Czy zakłady skupu, ubojnie oraz zakłady przetwórcze dokonują badań pod względem jakości, zawartości toksyn oraz obecności chorób w importowanych półtuszach wieprzowych i nieprzetworzonym mięsie wieprzowym? Ile było takich badań i na jakie substancje w roku: 2006, 2007, 2014, 2015, 2022, 2023? Ile było transportów do zakładów skupowych, ubojni oraz zakładów przetwórczych w roku 2006, 2007, 2014, 2015, 2022, 2023?

Zgodnie z przepisami UE, żaden z surowców lub składników, albo jakiegokolwiek inny materiał używany w przetwarzaniu żywności, nie może być zaakceptowany przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze, jeśli wiadomo, że jest, lub można by oczekiwać, że może być zanieczyszczony pasożytami, patogennymi mikroorganizmami lub toksyczny, zepsuty lub niewiadomego pochodzenia w takim zakresie, że nawet po normalnym sortowaniu i/lub procedurach przygotowawczych lub przetwórczych zastosowanych zgodnie z zasadami higieny przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze, produkt końcowy nie będzie się nadawać do spożycia przez ludzi. Podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze, np. zakłady rozbioru mięsa lub przetwórstwa mięsa, mogą w ramach procedur wewnętrznych przeprowadzać badania właścicielskie pod względem jakości, zawartości toksyn oraz obecności czynników chorobotwórczych w importowanych półtuszkach wieprzowych i nieprzetworzonym mięsie wieprzowym. Organy Inspekcji Weterynaryjnej, prowadzące nadzór nad ww. zakładami w zakresie bezpieczeństwa żywności, nie gromadzą jednakże takich informacji. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z ogólnymi przepisami prawa żywnościowego UE za bezpieczeństwo środków spożywczych wprowadzanych na rynek odpowiedzialność ponosi producent.

W przypadku mięsa pochodzącego z innych państw członkowskich UE, należy podkreślić, że w ramach rynku wewnętrznego nie podlega ono kontroli na wewnętrznych granicach pomiędzy państwami członkowskimi. Wypracowano natomiast procedury, które polegają na wzajemnym uznaniu wyników kontroli i badań przeprowadzonych przez właściwe służby, organy i laboratoria państwa członkowskiego miejsca wysyłki. Stosowanie takiej zasady oznacza, że jeżeli dany produkt został poddany kontroli przy wprowadzaniu go do obrotu w jednym z państw członkowskich UE, w sposób zgodny z obowiązującym prawem UE, może być również wprowadzany do obrotu w innym państwie będącym członkiem UE. I tak np. w przypadku mięsa, mięso uznane za zdatne do spożycia w jednym państwie członkowskim i dopuszczone do obrotu, uznawane jest za zdatne do spożycia i dopuszczone do obrotu w innym państwie członkowskim. Takie podejście zapewnia taki sam poziom bezpieczeństwa wyprodukowanej w UE żywności, niezależnie, w którym państwie UE taka produkcja miała miejsce.

Natomiast mięso przywożone spoza UE, również musi spełniać takie same wymagania co do zdrowotności i bezpieczeństwa, jak mięso wyprodukowane w UE. Każdej

przesyłce mięsa musi towarzyszyć świadectwo zdrowia wypełnione i podpisane przez urzędowego lekarza weterynarii w państwie trzecim, który swoim podpisem poświadczają spełnienie określonych w prawie unijnym wymagań dla przywozu do UE danych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi, zarówno w odniesieniu do zdrowia publicznego, jak i zdrowia zwierząt.

Niemniej jednak, w celu zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i zdrowia konsumentów, organy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzają urzędowe badania kontrolne żywności pochodzenia zwierzęcego pod kątem pozostałości substancji niedopuszczanych i zakazanych, takich jak np. leki weterynaryjne. W krajach członkowskich UE obowiązują jednolite zasady organizowania i prowadzenia badań kontrolnych pozostałości substancji niedopuszczanych i zakazanych m.in. w tkankach zwierząt i żywności pochodzenia zwierzęcego. Od 14 grudnia 2019 r. kontrole takie przeprowadza się zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625¹ oraz aktami wykonawczymi i delegowanymi wydanymi w trybie lub na podstawie tego rozporządzenia. Do 14 grudnia 2022 r. regulowały to również przepisy załącznika I do dyrektywy Rady 96/23/WE².

We wskazanych w interpelacji latach w ramach badań kontrolnych ww. pozostałości badane były próbki produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących od świń, z importu, zarówno z krajów UE, jak i krajów trzecich. Wszystkie uzyskane wyniki były zgodne z obowiązującymi przepisami i nie stwierdzono wyników niezgodnych (tab. 2. w zał. 2). Dane zbiorcze ilości próbek pobranych i zbadanych w roku 2023 będą dostępne dopiero pod koniec I kwartału 2024 r., po zakończeniu realizacji planu kontroli na rok 2023.

¹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.).

² dyrektywa Rady 96/23/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. w sprawie środków monitorowania niektórych substancji i ich pozostałości u żywych zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego oraz uchylającej dyrektywy 85/358/EWG i 86/469/EWG oraz decyzje 89/187/EWG i 91/664/EWG (Dz. Urz. UE L 125 z 23.05.1996, str. 10; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 19, str. 71).

Główny Lekarz Weterynarii od roku 2019 zbiera informacje na temat ilości mięsa wieprzowego przywożonego z innych państw członkowskich Unii Europejskiej do polskich zakładów mięsnych pozostających pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej. Dane te dotyczą ogólnej ilości mięsa wieprzowego, bez podziału na poszczególne asortymenty. W roku 2022 wprowadzono do polskich zakładów 614 493,28 tony mięsa wieprzowego pochodzącego z innych państw członkowskich UE, natomiast w 2023 roku 543 448,79 tony.

Pyt. 3. Czy kontroli podlegają wszystkie transporty importowanych półtuszy wieprzowych oraz nieprzetworzonego mięsa wieprzowego? Ile takich transportów zostało skontrolowanych i przebadanych przez odpowiednie służby w roku 2022? Czy któryś z transportów został zakwestionowany ze względu na jakość, zawartość toksyn lub obecność chorób w roku 2022, 2023?

Jak wspomniano produkty, które zostały poddane kontroli przy wprowadzaniu ich do obrotu w jednym z państw członkowskich UE, w sposób zgodny z obowiązującym prawem, mogą być również bez dodatkowej kontroli wprowadzane do obrotu w innym państwie będącym członkiem Unii. W myśl art. 9 ust. 6 ww. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 właściwe organy przeprowadzają kontrole urzędowe w taki sam sposób, z uwzględnieniem potrzeby dostosowania kontroli do konkretnej sytuacji, niezależnie od tego, czy objęte kontrolą zwierzęta i towary:

- 1) są dostępne na rynku Unii, bez względu na to, czy pochodzą z państwa członkowskiego, w którym przeprowadzane są kontrole urzędowe, czy z innego państwa członkowskiego;
- 2) mają być wywiezione z Unii; lub
- 3) są wprowadzane do Unii.

Niemniej jednak, Główny Lekarz Weterynarii w 2018 roku zalecił powiatowym lekarzom weterynarii nadzorującym zakłady przyjmujące mięso wieprzowe z innych państw członkowskich UE w dowolnej formie (np. półtusze, ćwierćtusze, tusze podzielone na 3 części, podroby, mięso mielone, MOM, elementy, mięsa drobne, itp.) przeprowadzanie niedyskryminujących kontroli przyjmowanego surowca. W 2022 r. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadziła 4 860 niedyskryminujących kontroli mięsa wieprzowego z innych państw członkowskich UE (2 664 kontroli w zakładach rozbioru, 2 106 kontroli w zakładach przetwórstwa, 90 kontroli w chłodniach składowych).

Stwierdzono nieprawidłowości w trakcie przeprowadzania 45 kontroli. W 2023 r. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadziła 5 337 niedyskryminujących kontroli mięsa wieprzowego z innych państw członkowskich UE (2 872 kontrole w zakładach rozbioru, 2344 kontrole w zakładach przetwórstwa, 121 kontroli w chłodniach składowych). Stwierdzono nieprawidłowości w trakcie przeprowadzania 14 kontroli.

Dodatkowo, wszystkie przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym mięsa wieprzowego o kodzie taryfy celnej 0203 importowane do UE z państw trzecich, podlegają kontroli urzędowej w punktach kontroli granicznej na granicy zewnętrznej UE.

W roku 2022 w systemie TRACES NT zarejestrowano 678 przesyłek towarów wieprzowych (CN 0203) kierowanych do miejsc przeznaczenia na terenie Polski. Kontrola tych przesyłek była przeprowadzona w punktach kontroli granicznej we Francji (Calais i Dunkierka). 9 przesyłek zostało odrzuconych z powodów niespełniania wymogów higieny oraz innych, których precyzyjnie nie określono. Nie odrzucono żadnej z przesyłek z powodu niezadawalających wyników badań laboratoryjnych.

W roku 2023 w systemie TRACES NT zarejestrowano 55 przesyłek towarów wieprzowych (CN 0203) kierowanych do miejsc przeznaczenia na terenie Polski. Kontrola tych przesyłek była przeprowadzona w punktach kontroli granicznej we Francji (Calais i Dunkierka). 1 przesyłka została odrzucona z powodów innych, których precyzyjnie nie określono. Nie odrzucono żadnej z przesyłek z powodu niezadawalających wyników badań laboratoryjnych.

Jednocześnie Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) przeprowadza kontrole graniczne w odniesieniu do artykułów rolno-spożywczych przywożonych z państw niebędących członkami Unii Europejskiej, z wyłączeniem państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Kontroli jakości handlowej podlegają przywożone z zagranicy artykuły rolno-spożywcze wymienione w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 stycznia 2013 r. w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 174 z późn. zm.), w tym mięso ze świń, świeże, schłodzone lub zamrożone (kod CN 0203), z określoną minimalną ilością podlegającą kontroli jakości handlowej wynoszącą 0,5 t.

W 2022 r. odnośnie mięsa wieprzowego IJHARS przeprowadziła kontrole graniczne 52 partii, a w 2023 r. 25 partii. W tych latach nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli granicznych w zakresie jakości handlowej importowanego mięsa wieprzowego.

Pyt. 4. Jaka była liczba stad trzody chlewnej w roku 2006, 2007, 2014, 2015, 2022, 2023?

Dane dotyczące liczby stad w latach 2006-2023 przedstawiono w tabeli 3.

Tab. 3. Liczba stad trzody chlewnej w latach 2006-2023

Rok	2006	2007	2014	2015	2022	2023
Liczba siedzib stad	191 233	185 624	143 889	135 436	55 263	51 487

Źródło: Dane ARiMR (sporządzono na podstawie zgłoszeń składanych przez posiadaczy zwierząt w biurach powiatowych ARiMR oraz w wersji elektronicznej bezpośrednio do komputerowej bazy danych, według stanu bazy danych na dzień 31.12.2023 roku).

Pyt. 5. Proszę o przedstawienie informacji, z jakich krajów i w jakich ilościach był import prosiąt do Polski w roku: 2006, 2007, 2014, 2015, 2022 2023.

W latach 2006-2007 prosięta i warchlaki importowane były głównie z Holandii, Litwy, Danii i Niemiec. W latach 2014-2023 głównym krajem pochodzenia importowanych do Polski prosiąt i warchlaków była Dania (ok. 89% importowanych sztuk). Szczegółowa informacja dotycząca ilości importowanych prosiąt i warchlaków z poszczególnych krajów zawarta została w tab. 4 w załączniku 3.

Pyt. 6. Jaka była produkcja trzody chlewnej w Polsce w roku: 2006, 2007, 2014, 2015, 2022, 2023 ?

Dane dotyczące pogłowia trzody chlewnej oraz wielkości ubojów i produkcji mięsa wieprzowego przedstawiono w tabeli 5.

Tab. 5. Pogłowie świń, uboje oraz produkcja wieprzowiny w latach 2006-2023

Rok	2006	2007	2014	2015	2022	2023
Pogłowie świń ogółem (tys. szt.)	18 880,50	18 128,50	11 724,10	11 639,80	9 611,20	9 436,30
Uboje świń (tys. szt.)*	24 288,73	24 744,30	20 504,13	21 243,00	19 260,92	15 549,97
Produkcja mięsa wieprzowego (tys. ton)*	2 071,37	2 090,62	1 838,47	1 906,11	1 795,19	1 445,08

Źródło: Eurostat, pogłowie świń wg. stanu w czerwcu danego roku* 2023 r. dostępne dane za okres I-X

Pyt. 8. Jaki był eksport mięsa wieprzowego oraz przetworów z mięsa wieprzowego w roku: 2006, 2007, 2014, 2015, 2022, 2023 ?

Dane dotyczące eksportu mięsa wieprzowego oraz przetworów z mięsa wieprzowego przedstawiono w tabeli 6.

Tab. 6. Eksport mięsa wieprzowego i przetworów z mięsa wieprzowego w latach 2006-2023

Rok	2006	2007	2014	2015	2022	2023 (I-XI)
Mieso wieprzowe	231 111	211 347	383 362	407 883	352 553	272 468
Przetwory *	55 078	73 846	202 832	210 620	264 415	236 468

Źródło: Ministerstwo Finansów, 2023 r. – dane wstępne. *Obejmuje wybrane kody następujących grup: 0210, 160100, 160241, 160242, 160249, bez tłuszczu.

Pyt. 9. Jakie działania zamierza podjąć Pan Minister w celu zwiększenia krajowej produkcji trzody chlewnej ?

Wyzwania, jakie stoją przed sektorem wieprzowiny, są bardzo duże. W utrzymujących się w ostatnich latach realiach silnego uzależnienia rynku krajowego od importu mięsa wieprzowego oraz prosiąt i warchlaków, odbudowa krajowego pogłowia świń i produkcji krajowej będzie niewątpliwie zadaniem trudnym. Będzie wymagała zaangażowania samego sektora i podjęcia zorganizowanej współpracy pomiędzy poszczególnymi ogniwami łańcucha dostaw, w tym przetwórstwa i handlu. Należy pamiętać, że otwartość gospodarki i funkcjonowanie na wspólnym rynku, a także wahania na rynku trzody, które są jego cechą charakterystyczną, determinują potrzebę podnoszenia konkurencyjności produkcji i budowania odporności gospodarstw na okresy pogorszenia warunków ekonomicznych. Rozwiązania i środki w tym zakresie będą wypracowywane wspólnie z przedstawicielami sektora. W styczniu br. powołana została Krajowa Rada Wieprzowiny zrzeszająca siedem organizacji branżowych, doradców oraz przedstawicieli nauki. Rada podjęła inicjatywę opracowania strategii rozwoju branży trzody chlewnej prowadzącej do odbudowy pogłowia loch i krajowej produkcji prosiąt, osiągnięcia samowystarczalności Polski w zakresie produkcji mięsa wieprzowego, rozwoju przetwórstwa i współpracy z handlem.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Michał Kołodziejczak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. Informacja o wielkości i kierunkach importu mięsa wieprzowego do Polski w latach 2006-2023
2. Informacja dotycząca wyników badań przywożonych produktów pochodzenia zwierzęcego (produkty pochodzące od świń)
3. Informacja o wielkości i kierunkach importu prosiąt i warchlaków do Polski w latach 2006-2023

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zał. 1. Tab. 1. Import mięsa wieprzowego (kod CN 0203) do Polski w latach 2006-2023 (tony)

Kraj	2006	2007	2014	2015	2022	2023 (I-XI)
Dania	75 940	114 474	118 929	123 343	161 782	145 628
Belgia	7 056	11 100	163 006	190 382	180 921	132 500
Niemcy	40 875	58 688	162 151	164 245	168 678	122 190
Hiszpania	2 703	3 865	33 043	49 195	75 647	78 764
Niderlandy	23 038	26 136	75 187	82 919	79 470	67 304
Francja	2 909	4 042	12 358	13 272	23 632	17 459
Irlandia	1 060	2 347	256	559	17 165	11 576
Węgry	2 719	3 948	4 476	3 787	6 551	7 796
Szwecja	153	65	5 886	5 654	5 467	4 923
Republika Czeska	865	874	1 819	837	4 376	2 884
Słowacja	511	513	2 299	2 934	4 076	2 107
Wielka Brytania	4 498	13 181	27 955	29 165	10 485	1 942
Włochy	333	669	3 676	3 855	3 848	1 754
Finlandia	-	38	5 560	3 971	2 017	1 748
Portugalia	80	351	700	632	85	1 144
Słowenia	-	-	33	2	964	755
Litwa	89	25	338	1 155	482	519
Szwajcaria	-	-	-	-	20	350
Estonia	95	-	359	78	125	276
Austria	550	360	668	706	344	265
Pozostałe	2 766	2 379	1 842	498	495	862
Razem	166 241	243 055	620 540	677 188	746 630	602 745

Źródło: Ministerstwo Finansów; 2023 r. – dane wstępne.

Załącznik 2. Tab. 2. Wyniki badań przywożonych produktów pochodzenia zwierzęcego (produkty pochodzące od świń)

ROK	2006		2007		2014		2015		2022	
	L. próbek	NC	L. próbek	NC	L. próbek	NC	L. próbek	NC	L. próbek	NC
Grupa związków										
A1 Stilbeny	6	0	9	0			1	0	3	0
A2 Tyreostatyki			2	0					3	0
A3 19-nortestosteron	4	0	5	0	1	0			1	0
A3 Trenbolon	2	0	2	0			1	0		
A3 Metylotestosteron	3	0	3	0						
A3 Octan medroksyprogesteronu	1	0								
A5 Beta agoniści			2	0	1	0				
A6 Metabolity nitrofuranów	15	0	18	0	1	0	7	0	5	0
A6 Chloramfenikol	10	0	20	0	9	0	15	0	21	0
A6 Nitroimidazole i ich metabolity			3	0	3	0	6	0	1	0
A razem	41	0	64	0	15	0	30	0	34	0
B1 Antybiotyki i chemioterapeutyki					19	0	25	0	31	0
B1 Substancje przeciwbakteryjne	17	0	13	0	11	0	2	0	2	0
B1 Fluorochinolony	7	0	7	0	1	0				
B1 Sulfonamidy	11	0	23	0	3	0				
B2a Benzoimidazole			2	0						
B2b Kokcydiostatyki	3	0	2	0						
B2c Pyretroidy							2	0		
B2e Niesterydowe leki przeciwzapalne			1	0			2	0		
B3a Pestycydy chloroorganiczne	15	0	11	0					1	0
B3a Polichlorowane bifenyle (PCB)	15	0	6	0						
B3b Pestycydy fosforoorganiczne									1	0
B3c Metale toksyczne (Pb, Cd, Hg, As)	16	0	16	0	4	0	2	0	1	0
B razem	84	0	81	0	38	0	33	0	36	0
A + B	125	0	145	0	53	0	63	0	70	0
NC - liczba wyników niezgodnych (non-compliant)										

Źródło: GIW

Zał. 3. Tab. 4. Import prosiąt i warchlaków (kod CN 010391) do Polski w latach 2006-2023 (sztuki)

Kraj	2006	2007	2014	2015	2022	2023 (I-XI)
Dania	22 874	43 962	3 372 651	3 881 745	5 744 623	5 926 469
Łotwa	3 378	11 502	43 684	30 124	57 990	86 399
Niderlandy	91 075	159 929	443 446	447 339	55 464	50 457
Niemcy	14 279	15 492	308 060	371 218	169 695	18 604
Węgry	869	-	-	-	20 213	16 176
Republika Czeska	-	-	-	2 920	-	4 090
Litwa	35 572	63 239	88 010	25 337	-	600
Estonia	-	-	8 600	15 207	1 955	-
Belgia	-	-	-	-	1 780	-
Słowacja	-	3 812	43 528	22 285	720	-
Hiszpania	-	-	1 620	-	-	-
Wielka Brytania	-	-	650	-	-	-
Finlandia	-	-	550	16 006	-	-
Razem	168 047	297 936	4 310 799	4 812 181	6 052 440	6 102 795

Źródło: Ministerstwo Finansów, 2023 r. – dane wstępne.